

Китоби Дониёл — яксаду шасту дуввум

Вақти нубуввати Рум: Кушодани рӯё

Jeff Pippenger

2024-03-27

Рум рӯёро барқарор месозад, ва Рум дар «замони» худ ошкор мегардад. Ин изҳоротест аз ҷониби хоҳар Уайт, ки дар он ӯ мегӯяд он чи бояд ҳамчун амри равшан фаҳмида шавад:

«Ваҳй китобест мӯҳршуда, аммо ҳамчунин китобест кушода. Он воқеаҳои аҷибро сабт мекунад, ки бояд дар рӯзҳои охири таърихи ин замин ба амал оянд. Таълимоти ин китоб муайянанд, на рамзомез ва нофаҳмо. Дар он ҳамон хатти нубуввате идома дода мешавад, ки дар Дониёл омадааст. Худо баъзе нубувватҳоро такрор кардааст ва ба ин васила нишон додааст, ки ба онҳо бояд аҳамият дода шавад. Худованд чизҳоро, ки аҳамияти бузург надоранд, такрор намекунад». Manuscript Releases, volume 9, 8.

«Худованд чизҳоро, ки аҳамияти бузург надоранд, такрор намекунад», ва «замонҳо»-и вобаста ба Рум боз ва боз такрор мешаванд. Фаҳмидани «замон»-и вобаста ба Рум «аҳамияти бузург» дорад, зеро маҳз он Румро ҳамчун мавзӯе ошкор месозад, ки рӯёро муқаррар мекунад. Ҳафт бор ба як ҳазору дусад шаст соли ҳуқмронии папа дар Дониёл ва Ваҳй бевосита ишора шудааст.

Ва ӯ суҳанони бузург бар зидди Ҳаққи Таоло хоҳад гуфт, ва муқаддасони Ҳаққи Таолоро ба танг хоҳад овард, ва қасд хоҳад кард, ки замонҳо ва шариятро дигаргун созад; ва онҳо то замоне ва замонҳо ва нисфи замон ба дасти ӯ супурда хоҳанд шуд. Дониёл 7:25.

Ва ман он марди либоспӯши катонро, ки бар обҳои дарё буд, шунидам, ҳангоме ки дасти рости худ ва дасти чапи худро сӯи осмон бардошт ва ба Он ки то абад зинда аст, қасам хӯрд, ки ин барои як замон, замонҳо ва нима аз замон хоҳад буд; ва ҳангоме ки пароканда сохтани қудрати қавми муқаддас ба анҷом расад, ҳамаи ин чизҳо ба итмом хоҳанд расид. Дониёл 12:7.

Лекин он саҳнееро, ки берун аз маъбад аст, берун бигузор ва онро чен макун; зеро он ба халқҳои ғайрияҳудӣ дода шудааст; ва шаҳри муқаддасро онҳо чихилу ду моҳ поймол хоҳанд кард. Ваҳй 11:2.

Ва Ман ба ду шоҳиди Худ қудрат хоҳам дод, ва онҳо ҳазору дусад шаст рӯз, дар палоспӯшӣ, нубувват хоҳанд кард. Ваҳй 11:3.

Ва зан ба биёбон гурехт, ки дар он ҷо барои вай аз ҷониби Худо ҷойе муҳайё шудааст, то ки вайро дар он ҷо ҳазору дусад шаст рӯз бихӯронанд. Ваҳй 12:6.

Ва ба зан ду боли уқоби бузург дода шуд, то ки ба биёбон, ба макони худ, парвоз намояд, ҷое ки вай дар он ҷо барои як замон, ва замонҳо, ва нима аз замон, аз рӯйи мор хӯронда мешавад. Ваҳй 12:14.

Ва ба ӯ даҳоне дода шуд, ки суханони бузург ва куфрҳо мегуфт; ва ба ӯ қудрат дода шуд, ки чилу ду моҳ амал намояд. Ваҳй 13:5.

Ин ҳафт ишораи мустақим хусусиятҳои гуногуни мушаххаси пешгӯёнаи Румро пешниҳод мекунанд. Маҳз дар он порчаҳо Рум ошкор карда мешавад. Хоҳар Уайт меафзояд, ки ин давраҳо ҳамчунин ҳамчун «се солу ним ё 1260 рӯз» ифода шудаанд. Шумо на «се солу ним» ва на «1260 рӯз»-ро дар Китоби Муқаддас намеёбед. Хоҳар Уайт танҳо ҳисоби ин ҳафт ишораро мутобиқи он татбиқ мекунанд.

Дар боби 13 (оятҳои 1–10) ҳайвони дигаре тасвир шудааст, ки «монанди паланг» буд ва аждаҳо ба он «қудрати худ, ва тахти худ, ва ихтиёри бузург» дод. Ин рамз, чунон ки аксари протестантҳо бовар доштаанд, папагиро ифода мекунад, ки вориси қудрат, тахт ва ихтиёре гардид, ки замоне империяи қадимаи Рум дар ихтиёр дошт. Дар бораи ҳайвони палангмонанд гуфта шудааст: «Ба ӯ даҳоне дода шуд, ки суханони бузург ва куфрҳо мегуфт.... Ва даҳони худро барои куфр гуфтан бар зидди Худо кушод, то ба номи Ё, ва хаймаи Ё, ва сокинони осмон куфр гӯяд. Ва ба ӯ дода шуд, ки бо муқаддасон ҷанг кунад ва бар онҳо ғолиб ояд; ва ба ӯ бар ҳар қabila, ва забон, ва миллат қудрат дода шуд». Ин пешгӯӣ, ки қариб қомилан ба тавсифи шохчаи хурди Дониёл 7 монанд аст, бешак ба папагӣ ишора мекунад.

«Ба ӯ қудрат дода шуд, то чиҳилу ду моҳ идома диҳад». Ва пайғамбар мегӯяд: «Ман яке аз сарҳояшро дидам, ки гӯё то ба марг захмдор шуда бошад». Ва боз: «Ҳар кӣ ба асирий мебарад, худ ба асирий хоҳад рафт; ҳар кӣ бо шамшер мекушад, бояд бо шамшер кушта шавад». Чиҳилу ду моҳ ҳамон «замон ва замонҳо ва нисфи замон», яъне се солу ним, ё 1260 рӯз, аз Дониёл 7 мебошанд — он муддате, ки дар давоми он қудрати папагӣ мебоист қавми Худоро зулм кунад. Ин давра, чунон ки дар бобҳои пешин баён шудааст, бо бартарияти папагӣ, соли 538 милодӣ, оғоз ёфт ва дар соли 1798 ба поён расид. Дар он вақт поп аз ҷониби лашкари Фаронса асир гирифта шуд, қудрати папагӣ захми марговари худро гирифт, ва пешгӯӣ ба иҷро расид: «Ҳар кӣ ба асирий мебарад, худ ба асирий хоҳад рафт».» The Great Controversy, 439.

Бо қудрати илҳомбахше, ки сеюним солро низ ҳамчун «вақт»-е баррасӣ кунем, ки Румро «ошкор месозад», ишораҳои дигари Китоби Муқаддас ба Рум падида меоянд.

Лекин Ман сизларга ҳақиқатни айтаманки, Исоилда Илётнинг қунарида, осмон уч йилу олти ой ёпилиб, бутун юрт бўйлаб қаттиқ очарчилик бўлган вақтда, қўп тул аёллар бор эди. Лука 4:25.

Сеюним соли Илёт замонро бо Изобал мепайвандад, ки ӯ рамзи Руми папавӣ дар қалисон Тиотира аст.

Аммо бар зидди ту андаке чизҳо дорам, зеро ту он зан — Изобелро, ки худро набия меномад, роҳ медиҳӣ, то ки таълим диҳад ва бандагони Маро бифиребад, то зино кунанд ва қурбонӣҳои бутҳоро бихӯранд. Ва ба вай фурсат додам, то аз зинои худ тавба кунад; аммо вай тавба накард. Ваҳй 2:20, 21.

«Вақт»-е, ки ба калисои чорум, ки ба воситаи Изобал намояндагӣ мешавад, дода шудааст, ҳамчунин як «фосила» аст.

Илӛс марде буд, ки монанди мо ба ҳавасҳо моил буд, ва бо чидду ҷаҳд дуо гуфт, ки борон наборад; ва бар замин се солу шаш моҳ борон наборид. Яъқуб 5:17.

Дар шарҳи он ки чилу ду моҳ ҳамон як ҳазору дусаду шаст рӯз аст, хоҳар Уайт ин давраро ҳамчун «он рӯзҳо» муайян мекунад, ки Масеҳ ба онҳо ишора карда буд.

«Муддатҳое, ки дар ин ҷо зикр шудаанд — “чилу ду моҳ” ва “як ҳазору дусаду шаст рӯз” — як чизанд ва ҳар ду баробаранд, замонро ифода мекунанд, ки дар он калисои Масеҳ мебоист аз ҷониби Рум зери ситам қарор гирад. 1260 соли ҳукмронии папагӣ аз соли 538-и милодӣ оғоз ёфт ва бинобар ин, дар соли 1798 ба поён мерасид. Дар он вақт лашкари Фаронса ба Рум ворид шуда, попро асир гирифт, ва ӯ дар таъбид даргузашт. Гарчанде ки андаке баъд аз он попи нав интиҳоб шуд, иерархияи папагӣ дигар ҳаргиз натавонист он кудратро, ки пештар дар ихтиёр дошт, ба кор барад.

«Таъқиби калисо дар тамоми давраи 1260 сола идома наёфт. Худо аз рӯи раҳмдили Худ нисбат ба қавми Худ замони озмоиши сӯзони онҳоро кӯтоҳ гардонд. Начотдиҳанда, ҳангоме ки аз пеш дар бораи «мусибати бузург»-е, ки бар калисо хоҳад омад, суҳан мегуфт, фармуд: «Ва агар он айём кӯтоҳ карда намешуд, ҳеҷ қисме начот намеёфт; лекин ба хотири баргузидагон он айём кӯтоҳ карда хоҳад шуд». Матто 24:22. Тавассути таъсири Ислоҳот, таъқиб пеш аз соли 1798 ба поён расонида шуд.» «Муборизаи Бузург», 266.

Масеҳ ва хоҳар Уайт ибораи «он рӯзҳо»-ро ҳамчун «вақт» муайян мекунанд, ки ба Руми папӣ ишора мекунад. Ҳангоме ки Дониёл дар бораи таъқиботе суҳан мегӯяд, ки пас аз бар тахти замин нишастани папагӣ дар ояти сию якуми боби ёздаҳум оғоз ёфт, ӯ он замони таъқиботро «рӯзҳои бисёр» меномад.

Ва кӯшунҳо аз ҷониби ӯ барҳоста, муқаддасгоҳи қувватро палид хоҳанд кард, ва қурбонии доимиро барҳам хоҳанд дод, ва макруҳи вайронкунандагонро барпо хоҳанд намуд. Ва онҳое ки бар зидди аҳд шарорат мекунанд, ӯ бо тамаллуқ фосид хоҳад сохт; аммо қавме ки Худои худро мешиносанд, қавӣ хоҳанд буд ва қорҳои бузург ба ҷо хоҳанд овард. Ва доноён дар миёни қавм бисёр қасонро таълим хоҳанд дод; вале онҳо рӯзҳои бисёр аз шамшер, ва аз оташ, ва аз асирӣ, ва аз ғорат фурӯ хоҳанд афтод. Дониёл 11:31–33.

Рум дар иртибот бо замони набавие, ки бо он вобаста аст, ошкор мегардад; аз ин рӯ, Павлус мегӯяд, ки марди гуноҳ дар «замони худ» ошкор хоҳад шуд. Ин воқеият, ки Рум рӯйро барқарор месозад, ки агар мо онро надонем, ҳалок мегардем, муайян месозад, ки ҷаро он замони набавӣ ин қадар зуд-зуд ва ба ин қадар роҳҳои гуногун тасвир шудааст, зеро Худо «чизҳои, ки аҳамияти бузург надоранд, такрор намекунад». Дар оятҳои пешин, анҷоми он давраи замони низ ишора шудааст.

Ва хирадмандон дар миёни қавм бисёр қасонро таълим хоҳанд дод; вале онҳо ба шамшер, ва ба оташ, ва ба асирӣ, ва ба ғорат, рӯзҳои бисёр фурӯ хоҳанд афтод. Ва

хангоме ки онҳо фуру афтанд, бо ёрии андаке мадад хоҳанд ёфт; аммо бисёре бо чоплусиҳо ба онҳо хоҳанд пайваст. Ва баъзе аз хирадмандон фуру хоҳанд афтод, то ки онҳо санчида шаванд, ва пок гарданд, ва сафед карда шаванд, то вақти анҷом; зеро ки он ханӯз барои замони муайяншуда аст. Дониёл 11:33–35.

«Замони охир» «ханӯз барои вақти муайян аст». Калимаи ибронии «муайян» — «моэд» аст ва маънои вақти собит ё таъйинотро дорад. Аҳаммияти нубувватӣ ва иртиботи «вақти муайян» дар китоби Дониёл аз он маълум мегардад, ки то чӣ андоза зуд-зуд ба он ишора шудааст. Хеле кам аз адвентистони Лаодикия, агар умуман касе бошад, дарк мекунад, ки соли 1989 «замони охир» буд, ва бинобар ин 1989 вақти муайян буд. Ин таъйиноте буд аз ҷониби Худо, вақте ки Ё донишро барои ҳаракати яксаду чихилу чаҳор ҳазор нафара мӯҳркушӣ мекард. Ба ҳамин сабаб, китоби Дониёл шохидӣ медиҳад бар ин воқеият, ки «вақти муайян» фаро расидани «замони охир»-ро нишон медиҳад. Дар Дониёли ҳаштум ин рамзи нубувватӣ баён шудааст.

Ва ман овози мардеро аз миёни соҳилҳои Ёлой шунидам, ки нидо карда, гуфт: «Эй Ҷабраил, ин мардро ба фаҳмидани ин рӯё бирасон». Пас ӯ ба ҷойе ки ман истода будам, наздик омад; ва чун омад, ман тарсидам ва ба рӯям афтодам. Аммо ӯ ба ман гуфт: «Бифаҳм, эй фарзанди одамизод, зеро ин рӯё ба вақти охир тааллуқ дорад». Ва хангоме ки ӯ бо ман сухан мегуфт, ман бо рӯям бар замин ба ҳоби гарон рафтам; аммо ӯ ба ман даст расонд ва маро рост барпо намуд. Ва гуфт: «Инак, ман тӯро огоҳ месозам аз он чи дар анҷоми охири ғазаб хоҳад шуд; зеро интиҳо дар вақти муқарраршуда фаро хоҳад расид». Дониёл 8:16–19.

Чунон ки дар боби ёздаҳум низ ҳаст, калимаи «охир», дар ибораи «замони охир» дар ин оятҳо, аз калимаи дигари ибронӣ аст, на он калимае ки ҳамчун «таъйиншуда» тарҷума шудааст. Замони охир давраеро ифода мекунад, ки дар вақти муқарраршуда оғоз меёбад. «Вақти муқарраршуда» (moed) таъйинотест, ва замони охир (калимаи ибронӣ «gets») як давраи вақт аст, ки аз вақти муқарраршуда оғоз мешавад. Маҳз ҳамин «замон» аст, ки Румро ошкор месозад, ва он «замон» он қадар муҳим аст, ки анҷоми он давраи вақт, ва даврае ки пас аз анҷоми он замон меояд, аз ҷониби ҷаҳон шохид муаррифӣ шудаанд. Дар ояти бисту чоруми боби ёздаҳуми Дониёл, Руми бутпараст ҳамчун ҳокими ҷаҳон барои як «замон» муаррифӣ мегардад.

«Вақт»-и рамзӣ се садӯ шаст сол аст, зеро дар як соли Китоби Муқаддас се садӯ шаст рӯз вучуд дорад. Руми бутпараст як «вақт» ҳукмронӣ кард, ва Руми папагӣ барои «як вақт, вақтҳо ва ним вақт» ҳукмронӣ намуд. Руми муосир барои як «соат»-и рамзӣ, ё як «чилу ду моҳ»-и рамзӣ, ҳукмронӣ мекунад. Пас аз соли 1844 дигар вақти нубувватӣ вучуд надорад, бинобар ин «соат» ва «чилу ду моҳ» он давраест аз қонуни қарибулвуқӯи якшанбе то басташавии муҳлати озмоиши инсон. Аммо Руми бутпараст аз Ҷанги Актиум дар соли 31 то милод то он замон ки Константин дар соли 330 пойтахти империяро ба Константинопол кӯчонид, ба таври олий ҳукмронӣ мекард. Мо медонем, ки оятҳои зерин дар бораи Руми бутпараст сухан мегӯянд, зеро Масеҳ ҳамчун «пешвои аҳд» муаррифӣ шудааст, ки хангоме ки Ё маслуб шуд, «шикаста хоҳад шуд». Қудрате, ки он замон ҳукмрон буд, Руми бутпараст

буд, пас оятҳое, ки ҳоло онҳоро баррасӣ хоҳем кард, Рими бутпарастро муайян месозанд.

Ва ба ҷои ӯ шахси разиле бархоҳад хест, ки шарафи подшоҳиро ба ӯ нахоҳанд дод; аммо ӯ озоиштавор хоҳад омад ва подшоҳиро бо ҷоплусӣ ба даст хоҳад овард. Ва лашкарҳо, мисли сел, аз пеши ӯ рӯфта хоҳанд шуд ва шикаст хоҳанд хӯрд; оре, ҳамчунин сарвари аҳд. Ва баъд аз иттифоқе ки бо ӯ баста шавад, ӯ бо макр амал хоҳад кард; зеро ки ӯ бархоста, бо қавми андак пурқувват хоҳад шуд. Ӯ озоиштавор ҳатто ба фарбеҳтарин ҷойҳои вилоят дохил хоҳад шуд; ва коре хоҳад кард, ки на падаронаш карда буданд ва на падарони падаронаш; ғанимат ва тороч ва сарватро дар миёни онҳо пароканда хоҳад кард; оре, тадбирҳои худро бар зидди истехкомҳо хоҳад андешид, аммо то муддате. Дониёл 11:21–24.

Калимаи «бар зидди» дар ибораи охири ин оятҳо дар асл маънои «аз»-ро дорад, ва оят мегӯяд, ки Руми бутпараст дар давоми сесаду шаст сол «аз» қалъаи худ (шаҳри Рум) ҳукмронӣ хоҳад кард (нақшаҳои худро пеш хоҳад бурд).

«ОЯТИ 24. Ӯ ба фаровонтарин ҷойҳои вилоят ба озоиштагӣ дохил хоҳад шуд; ва он чиро ба ҷо хоҳад овард, ки падаронаш ва падарони падаронаш накарда буданд; ғанимат, тороч ва сарватро миёни онҳо пароканда хоҳад кард; оре, тадбирҳои худро бар зидди истехкомҳо то муддате пешбинӣ хоҳад кард.»

Тарзи маъмулии он ки халқҳо, пеш аз айёми Рум, ба вилоятҳои арзишманд ва сарзаминҳои ғанӣ соҳиб мешуданд, ба воситаи ҷанг ва истило буд. Акнун Рум бояд он чиро ба ҷо меовард, ки на падарон ва на падарони падаронашон анҷом надода буданд; яъне, ин гуна мулкҳоро ба роҳи озоишта қабул мекард. Одатӣ то он вақт ношунанда акнун оғоз ёфт, ки подшоҳон салтанатҳои худро ба васият ба румиён мегузаштанд. Рум ба ин тарз соҳиби вилоятҳои бузург гардид.

Ва онҳое ки ба ин тартиб зери ҳукмронии Рум даромаданд, аз он ғоидаи андак набурданд. Бо онҳо бо меҳрубонӣ ва мулоимат рафтор карда мешуд. Ин монанди он буд, ки ғанимат ва тороч миёни онҳо тақсим карда шавад. Онҳо аз душманони худ муҳофизат карда мешуданд ва зери паноҳи қудрати Рум дар озоиш ва амният ором мегирифтанд.

Ба қисми охири ин оят, бишоп Нютон чунин маънӣ медиҳад, ки дастгоҳҳои пешгӯкунанда аз қалъаҳо бароварда мешаванд, на бар зидди онҳо. Инро румиён аз қалъаи мустаҳками шаҳри ҳафттеппаи худ ба амал оварданд. «Ҳатто барои як замон»; бешубҳа, замони нубувватӣ, яъне 360 сол. Ин солҳо аз кадом нукта бояд ҳисоб карда шаванд? Эҳтимол аз воқеае, ки дар ояти баъдӣ ба назар оварда шудааст.

«ОЯТИ 25. Ва ӯ қувват ва ҷасорати худро бар зидди подшоҳи ҷануб бо лашкари бузурге бармеангезад; ва подшоҳи ҷануб барои ҷанг бо лашкари бағоят бузург ва неруманд барангехта хоҳад шуд; аммо ӯ устувор нахоҳад монд, зеро ки бар зидди ӯ ҳилаҳо тарҳ хоҳанд кард.»

«Ба воситаи оятҳои 23 ва 24 мо аз ин ҷониби аҳдномаи байни яҳудиён ва румиён, соли 161 то милод, ба замоне оварда мешавем, ки Рум ҳукмронии умумичаҳониро ба даст оварда буд. Ояти ҳозире, ки пеши назари мост, юриши пурқувватеро бар зидди подшоҳи

чануб, яъне Миср, ва рух додани чанги назаррасе байни лашкарҳои бузург ва тавоноро ба назар меорад. Оё чунин воқеаҳо дар таърихи Рум тақрибан дар ҳамин вақт ба амал омада буданд? — Бале, омада буданд. Он чанг, чанги байни Миср ва Рум буд; ва он набард, набарди Аксиум буд. Биёед ба таври мухтасар ба ҳолатҳои назар афканем, ки ба ин бархӯрд оварда расониданд». Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 271–273.

Дар оятҳои зерин Дониёл бори дигар ба вақти таъйиншуда ва интиҳо ишора мекунад.

Ва ӯ қуввати худ ва часорати худро бар зидди подшоҳи чануб бо лашкари бузурге барангезад; ва подшоҳи чануб барои чанг бо лашкари бағоят бузург ва неруманд барангехта шавад; аммо ӯ истодагӣ натавонад кард, зеро бар зидди ӯ тадбирҳо хоҳанд андешид. Ҳатто онҳое ки аз ҳиссаи таоми ӯ меҳӯранд, ӯро ҳалок хоҳанд кард, ва лашкари ӯ чун сел фаро хоҳад гирифт; ва бисёре афтода, кушта хоҳанд шуд. Ва дили ҳар дуи ин подшоҳон ба бадӣ хоҳад буд, ва онҳо бар сари як суфра дурӯғ хоҳанд гуфт; аммо ин комёб нахоҳад шуд, зеро анҷом ҳанӯз барои вақти муқарраршудааст. Пас ӯ бо сарвати бузург ба замини худ бармегардад; ва дилаш бар зидди аҳди муқаддас хоҳад буд; ва ӯ амалҳо хоҳад кард, ва ба замини худ бармегардад. Дар вақти муқарраршуда ӯ боз бармегардад, ва сӯи чануб меояд; аммо ин на мисли пешина хоҳад буд, ва на мисли охирина. Донёл 11:25–29.

Дар боби ҳаштум, Қабраил муайян кард, ки «ҳазон», рӯъёи ду ҳазору панҷсаду бист сол, дар вақти муқарраршуда ба анҷом мерасад, ва он гоҳ даврае, ки бо «вақти охир» ифода шудааст, оғоз хоҳад ёфт. Дар ин порча, вақти муқарраршуда анҷоми сесаду шаст солест, ки дар он Руми бутпараст бар қаҳон ба таври олистона ҳукмронӣ мекард. Дар ин порча ҳеч «вақти охир» вучуд надорад, зеро ҳеч чизе мӯҳр зада нашуда буд, ки мебоист дар поёни он давраи таърих кушода шавад.

Дар боби ҳаштуми Дониёл, рӯъёи «анҷоми охирин»-и ҳашм, ки он ду ҳазору панҷсаду бист сол буд ва ҳамзамон бо ду ҳазору сесад сол ба анҷом расид, то «замони охир» мӯҳр шуда буд, зеро дар соли 1844, ки вақти муқарраршудаи ҳар ду рӯъё буд, нури ғариштаи сеюм кушода гардид. Дар Дониёл 11, оятҳои сӣ то сию шаш, дар поёни «ҳашми аввал» дар соли 1798, мебоист даврае вучуд медошт, ки ҳамчун «замони охир» муаррифӣ шудааст, ҳангоме ки нури ғариштаи аввал кушода гардид. Бинобар ин, пешгӯии замони Руми бутпараст «замони охир» надошт, балки танҳо вақти муқарраршуда дошт, ки муайян месохт кай он сесаду шаст сол ба анҷом мерасад; аммо вақти муқарраршуда дар соли 1798 ва вақти муқарраршуда дар соли 1844 ҳар ду паёмеро кушоданд, ки бояд дар даврае ғаҳмида мешуд, ки ҳамчун «замони охир» муаррифӣ шудааст.

Рум ҳамон тавре ошкор мегардад, ки он ба таври набавӣ дар вақти набавии худ тасвир шудааст. «Вақт, замонҳо ва нисфи замон», «чилу ду моҳ», «як ҳазору дусаду шаст рӯз» ва «сеюним сол» баъзе аз рамзҳои гуногуне мебошанд, ки он давраеро ифода мекунанд, ки дар он папагӣ дар аҳди Ториқӣ ҳукмронӣ мекард. Давраи замоне, ки ҳаракати миллерчиёнро ба ҳаракати яксаду чилу чор ҳазор мепайвандад, яксаду бисту шаш сол аст. Яксаду бисту шаш инчунин рамзи як ҳазору дусаду шаст рӯз аст, зеро он ушр, ё даҳяки он миқдор мебошад. Яксаду бисту шаш соли аз исёни соли 1863 то ба вақти муқарраршуда дар соли 1989, соли

1989-ро ҳамчун вақти таъйиншудаи Худо бо қавми рӯзҳои охирини Ё муайян месозад.

Мо ин таҳқиқро дар мақолаи оянда идома хоҳем дод.

«Мо бояд Навиштаҳоро чӣ гуна ҷустуҷӯ намоем? Оё меҳохем меҳҳои таълимоти худро яке паси дигар бикӯбем ва сипас кӯшиш кунем, ки тамоми Навиштаҳо бо андешаҳои қаблан муқарраркардаи мо мувофиқат намоянд, ё бояд ғояҳо ва назарҳои худро назди Навиштаҳо оварда, назарияҳои худро аз ҳар тараф бо Навиштаҳои ростӣ бисанҷем? Бисёре аз онҳое ки Китоби Муқаддасро меҳонанд ва ҳатто таълим медиҳанд, ҳақиқати гаронбаҳоеро, ки таълим медиҳанд ё меомӯзанд, дарк намеkunанд. Одамон ба гумроҳиҳо майл мекунанд, дар ҳоле ки ҳақиқат ба таври равшан нишон дода шудааст; ва агар онҳо фақат таълимоти худро назди каломи Худо меоварданд ва каломи Худоро дар рӯшноии таълимоти худ намеҳонданд, то андешаҳои худро дуруст исбот кунанд, онҳо дар торикӣ ва кӯрӣ роҳ намерафтанд ва гумроҳиро дар дил намеравариданд. Бисёриҳо ба суханони Навиштаҳо маъное медиҳанд, ки ба ақидаҳои ҳуди онҳо мувофиқ аст, ва бо тафсириҳои нодурусти каломи Худо худ ва дигаронро гумроҳ месозанд. Ҳангоме ки мо ба омӯзиши каломи Худо мепардозем, бояд онро бо дилҳои фурутан ба ҷо оварем. Ҳар гуна худҳои ва ҳар гуна дӯстдориҳои асолат бояд қанор гузошта шаванд. Андешаҳои деринпарваридашуда набояд беғалат пиндошта шаванд. Маҳз ноҳамаҳои яҳудиён барои даст кашидан аз анъанаҳои деринаи барқароршудаи худ сабаби ҳалокати онҳо гардид. Онҳо қасд доштанд, ки дар ақидаҳои худ ё дар баёни худ аз Навиштаҳо ҳеҷ айбе набинанд; аммо ҳар қадар ки одамон назарҳои муайянеро муддати дароз нигоҳ дошта бошанд, агар онҳо аз ҷониби каломи навишташуда ба таври равшан дастгирӣ нашаванд, бояд рад карда шаванд.»

«Онҳое ки ростиро самимона хоҳонанд, аз он ки мавқеъҳои худро барои таҳқиқ ва танқид ошкор созанд, худдорӣ намеkunанд, ва агар ба ақидаҳо ва андешаҳои онҳо муҳолифат шаванд, озурда намегарданд. Ин ҳамон рӯҳияе буд, ки чиҳил сол пеш дар миёни мо парвариш меёфт. Мо бо бори ҷон ҷамъ меомадем ва дуо мегуфтем, то дар имон ва таълимот як бошем; зеро медонистем, ки Масеҳ ҷудо нест. Ҳар дафъа як нукта мавзӯи таҳқиқ қарор дода мешуд. Ба ин шӯроҳои таҳқиқ виқор хос буд. Навиштаҳо бо эҳсоси ҳайбат қушода мешуданд. Мо бисёр вақт рӯза медоштем, то барои дарки ростӣ беҳтар омода бошем. Пас аз дуои ҷиддӣ, агар ягон нукта фаҳмида намешуд, он мавриди баҳс қарор мегирифт, ва ҳар яке андешаи худро озодона баён мекард; сипас боз ба дуо сар фуруд меовардем, ва илтиҷоҳои самимӣ ба осмон боло мерафтанд, то Худо ба мо ёрӣ диҳад, ки ҳамдигарро яқсон дарк намоем, то як бошем, ҷунон ки Масеҳ ва Падар яканд. Ашки бисёр рехта мешуд. Агар бародаре бародари дигарро барои кундии фаҳмаш дар нафаҳмидани порчае, ҷунон ки ҳуди ӯ мефаҳмид, сарзаниш мекард, он касе ки сарзаниш шунида буд, баъдтар дасти бародари худро гирифта, мегуфт: “Биё, Рӯҳи Муқаддаси Худоро андӯхгин насозем. Исо бо мост; бигзор рӯҳияи фурутан ва омӯзанда нигоҳ дорем”; ва бародаре ки ба ӯ муроҷиат шуда буд, мегуфт: “Маро бубахш, бародар, ман ба ту беинсофӣ кардам.” Сипас мо барои навбати дигари дуо боз сар фуруд меовардем. Мо ба ин тарз соатҳои зиёдеро мегузаронидем. Одатан мо якҷо беш аз чор соат дар як вақт таҳқиқ намекардем; аммо гоҳе тамоми шаб дар таҳқиқи ҷиддии Навиштаҳо сипарӣ мешуд, то ростиро барои замони худ бифаҳмем. Дар баъзе мавридҳо Рӯҳи Худо бар ман

меомад, ва қисматҳои душвор ба воситаи роҳи муқарраркардаи Худо равшан мегардиданд, ва он гоҳ мувофиқати комил ҳукмфармо мешуд. Ҳамаи мо як фикр ва як рӯҳ доштем.

«Мо бо тамоми чиддият мекӯшидем, ки Навиштаҳои Муқаддас барои мутобиқ сохтан ба андешаҳои ҳеҷ кас таҳриф карда нашавад. Мо саъй менамудем, ки ихтилофҳои худро то ҳадди мумкин ночиз гардонем ва бар нуктаҳои, ки аҳамияти дуҷумдараҷа доштанду дар бораи онҳо ақидаҳои гуногун мавҷуд буданд, зиёд таваккуф накунем. Аммо бори дили ҳар як шахс ин буд, ки дар миёни бародарон чунин ҳолате ба вучуд оварад, ки ба дуои Масеҳ ҷавобгӯ бошад, то ки шогирдонаш як бошанд, чунон ки Ё ва Падар яканд. Гоҳе як ё ду нафар аз бародарон якравона худро бар зидди назари пешниҳодшуда қарор медоданд ва эҳсосоти табиӣ дилро зоҳир менамуданд; вале вақте чунин рӯҳия падид меомад, мо таҳқиқоти худро муваққатан бозмедоштем ва ҷаласаи худро ба таъхир меандохтем, то ки ҳар кас имконият ёбад, ки дар дуо назди Худо биравад ва бе гуфтугӯ бо дигарон нуктаи ихтилофро биомӯзад ва аз осмон нур биталабад. Бо изҳороти дӯстона аз ҳам ҷудо мешудем, то ҳарчи зудтар барои таҳқиқи минбаъда боз ҷамъ оем. Баъзан қудрати Худо ба таври ошкор бар мо нозил мешуд, ва ҳангоме ки нури равшан нуктаҳои ҳақиқатро ошкор менамуд, мо якҷоя мегиристем ва шодӣ мекардем. Мо Исоро дӯст медоштем; мо якдигарро дӯст медоштем.»

«Дар он рӯзҳо Худо барои мо амал менамуд, ва ҳақиқат барои ҷонҳои мо гаранбаҳо буд. Зарур аст, ки ваҳдати мо имрӯз дорои чунин хусусияте бошад, ки озмоиши имтиҳонро тоб оварда тавонад. Мо дар ин ҷо дар мактаби Устод ҳастем, то барои мактаби боло тарбия ёбем. Мо бояд биомӯзем, ки ноумедиро ба тариқи Масеҳвор таҳаммул намоем, ва дарсе, ки аз ин омӯхта мешавад, барои мо аҳамияти бузург хоҳад дошт.»

«Мо бисёр дарсҳо дорем, ки бояд онҳоро биомӯзем, ва бисёр, бисёр чизҳоро, ки бояд фаромӯш кунем. Танҳо Худо ва осмон беиштибоҳанд. Онҳое ки гумон мекунанд, ки ҳаргиз маҷбур нахоҳанд шуд аз ақидаи азиздоштаи худ даст кашанд, ва ҳеҷ гоҳ сабабе барои тағйир додани назаре нахоҳанд дошт, ноумед хоҳанд шуд. То даме ки мо бо устувории саркашона ба ғояҳо ва андешаҳои худ мечаспем, наметавонем он ваҳдатро дошта бошем, ки Масеҳ барои он дуо кард». Review and Herald, July 26, 1892.